

۱ کدام گزینه درباره‌ی اقدامات نخستین پادشاه قاجار (۱۱۷۴ - ۱۱۷۵ ش)، درست است؟

- ۱ سال‌های نخست حکومت او به سرکوب شورش‌های داخلی و تحکیم پادشاهی در خاندان قاجار گذشت.
- ۲ در دوران حکومت او نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.
- ۳ با سرکوب طغیان حاکم گرجستان، تهران را پایتخت خود قرار داد.
- ۴ در لشکرکشی به قفقاز به منظور برقراری نظم و امنیت، توسط همراهانش به قتل رسید.

۲ هدف انتقاد کدام معاهده در عصر قاجار با سایر قراردادها متفاوت است؟

- ۱ تالبوت
- ۲ بانک شاهنشاهی
- ۳ گلداسمیت
- ۴ رویتر

۳ به کدام دلیل در زمان فتحعلی‌شاه قاجار، دولت فرانسه به اتحاد سیاسی و نظامی با ایران روی آورد؟

- ۱ برای فتح روسیه به کمک دولت ایران نیاز داشت.
- ۲ قصد داشت از اختلافات ایران و عثمانی برای ادامه‌ی تسلط بر مصر استفاده کند.
- ۳ ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود.
- ۴ ناپلئون در رقابت با روسیه و انگلستان، به دنبال گرفتن امتیازات اقتصادی از ایران بود.

۴ در دوره‌ی قاجار قضات محاکم شرع، کدام دسته از دعاوی و اختلافات را رسیدگی و حل و فصل می‌کردند؟

- ۱ دعاوی ملکی، ارث و سرقت
- ۲ دعاوی ملکی و ارث
- ۳ ارث، نزاع و دعاوی خانوادگی
- ۴ سرقت، نزاع و دعاوی خانوادگی

۵ به کدام دلیل در زمان فتحعلی‌شاه قاجار، دولت فرانسه به اتحاد سیاسی و نظامی با ایران روی آورد؟

- ۱ قصد داشت از اختلافات ایران و عثمانی برای ادامه‌ی تسلط بر مصر استفاده کند.
- ۲ ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود.
- ۳ برای فتح روسیه به کمک دولت ایران نیاز داشت.
- ۴ ناپلئون در رقابت با روسیه و انگلستان به دنبال گرفتن امتیازات اقتصادی از ایران بود.

۶ ناصرالدین شاه امتیاز تأسیس یک واحد نظامی حرفه‌ای با عنوان بریگاد قزاق را به چه کشوری واگذار کرد؟

- ۱ آلمان
- ۲ فرانسه
- ۳ انگلستان
- ۴ روسیه

۷ کدام نخست‌وزیر دوره‌ی قاجاریه، نقش مؤثری در تشویق ناصرالدین‌شاه برای سفر به اروپا و اخذ تمدن اروپایی داشت؟

- ۱ حاج میرزا آقاسی
- ۲ میرزا حسین خان سپهسالار
- ۳ میرزا تقی‌خان امیرکبیر
- ۴ قائم‌مقام فراهانی

۸ چرا از اواخر عهد فتحعلی‌شاه، دولت انگلستان درصدد جدا کردن و تسلط بر سرزمین‌های شرقی ایران برآمد؟ زیرا

- ۱ به این ترتیب مانع از سرکوب حاکم هرات و دیگر امیران افغان توسط سپاه ایران می‌شد.
- ۲ می‌خواست منطقه‌ای حائل و تحت نفوذ برای خود در مرزهای هندوستان به وجود آورد.
- ۳ زمینه را برای گسترش نفوذ سیاسی خود را خلیج‌فارس به عنوان یک منطقه‌ی راهبردی فراهم آورد.
- ۴ با این اقدام، زمینه‌ی بیشتری را برای ایجاد دولتی ناتوان و دست‌نشانده در ایران فراهم می‌کرد.

۹ کدام گزینه در خصوص مناصب حکومتی و تشکیلات اداری دوره‌ی قاجار صحیح نیست؟

- ۱ وزیر اعظم بر پایه‌ی اختیاراتی که شاه به او می‌داد، می‌توانست در تمام امور کشور اظهارنظر و مداخله کند.
 - ۲ وزارت‌خانه‌ها در این زمان اغلب تجهیزات، کارکنان حقوق‌بگیر، دوایر محلی و بایگانی منظم نداشتند.
 - ۳ بخشی از مسئولیت مستوفیان در عصر قاجار مربوط به نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی می‌شد.
 - ۴ والیان و حاکمان ایلات و ولایات، شهرها و روستاها، صرفاً از میان شاهزادگان قاجاری برگزیده می‌شدند.
- ۱۰ کدام‌یک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با اقدامات آقامحمدخان قاجار، مؤسس سلسله‌ی قاجار، نادرست است؟
- ۱ این پادشاه پس از غلبه بر لطفعلی‌خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان، در تهران تاج‌گذاری کرد.
 - ۲ آقامحمدخان پس از مرگ کریم‌خان از شیراز به استرآباد رفت و افراد ایل قاجار را با هدف رویارویی با زندیان متحد کرد.
 - ۳ مؤسس قاجاریه، نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف کرد و تهران را به عنوان پایتخت خود قرار داد.
 - ۴ وی که به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه، به خراسان لشکرکشی کرد، در همین زمان به دست چند تن از همراهانش به قتل رسید.

۱۱ چرا شاهان قاجار نمی‌توانستند به طور کامل قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار ببندند؟ زیرا

- ۱ قدرت سیاسی و نظامی ایلات و نفوذ و دخالت قدرت‌های استعمارگر دامنه‌ی قدرت آنان را محدود می‌کرد.
- ۲ زنان حرم‌سرا به همراه ندیمه‌ها و خدمتکاران نفوذ زیادی در دربار و بیرون از آن داشتند.
- ۳ صدراعظم بر پایه‌ی اختیارات محدودی که داشت، در عمل قدرت پادشاهان قاجار را محدود می‌کرد.
- ۴ حاکمان ایالات تا حدودی خودمختار بودند و بخش اعظم درآمد منطقه‌ی تحت فرمان خویش را برای خود نگه می‌داشتند.

۱۲ کدام‌یک از شخصیت‌های زیر، نقش مؤثری در تشویق ناصرالدین‌شاه برای سفر به فرنگ و اخذ تمدن اروپایی داشت؟

- ۱ قائم‌مقام فراهانی
- ۲ میرزا حسین‌خان سپهسالار
- ۳ میرزا آقاسی
- ۴ امیرکبیر

۱۳ کدام گزینه یکی از علل بروز تنش میان دو کشور مسلمان ایران و عثمانی در دوره‌ی حکومت فتحعلی شاه قاجار بود؟

- ۱ سنگ‌اندازی دولت‌های انگلستان و روسیه
- ۲ عمل نکردن عثمانی به مفاد قرارداد ارزنة‌الروم اول
- ۳ نفرت تاریخی مردم ایران از عثمانی
- ۴ بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی عتبات عالیات

۱۴ چرا اتحاد سیاسی و نظامی ایران با فرانسه در قالب معاهده در دوره‌ی قاجار، چندان دوام نیاورد؟ زیرا

- ۱ ایران پس از این اتحاد، امتیازات متعدد تجاری را به کشور انگلستان واگذار کرد.
- ۲ ناپلئون تمام تعهدات خود در برابر ایران را زیر پا گذاشت و با روسیه صلح کرد.
- ۳ فرانسه با بروز تنش‌هایی میان دو کشور ایران و عثمانی، اعلام بی‌طرفی کرد.
- ۴ ایران به سبب سنگاندازی روس‌ها، با مانع بزرگی در اجرای مفاد آن روبه‌رو شد.

۱۵ کدام گزینه، از ویژگی‌های محاکم شرع در سازمان قضایی عصر قاجاریه است؟

- ۱ تحت نظارت صدراعظم قرار داشتند.
- ۲ به تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی رسیدگی می‌کردند.
- ۳ طرفین دعوا هزینه‌های رسیدگی را پرداخت می‌کردند.
- ۴ توسط قضاوت و مأمورانی که از حکومت حقوق می‌گرفتند، اداره می‌شدند.

۱۶ کدام مورد، از دلایل بی‌نتیجه ماندن تلاش‌های عباس‌میرزا برای نوسازی و تجدید سازمان ارتش ایران بود؟

- ۱ کمبود نفرات آموزش‌دیده در ارتش ایران
- ۲ پیمان‌شکنی دولت فرانسه
- ۳ مرگ ناگهانی عباس‌میرزا با توطئه‌ی دشمنان داخلی او
- ۴ بدعهدی و خیانت دولت روسیه

۱۷ «پیمان‌شکنی دولت فرانسه» و «سستی برخی فرماندهان مانند آصف الدوله» به ترتیب از دلایل شکست ایران در کدام دور از جنگ‌های ایران و روسیه بود؟

- ۱ اول - دوم ۲ دوم - اول ۳ اول - اول ۴ دوم - دوم

۱۸ کدامیک از تحولات زیر، در دوره‌ی سلطنت فتحعلی شاه قاجار به وقوع پیوست؟

- ۱ تنش‌هایی میان دو کشور ایران و عثمانی بروز کرد.
- ۲ قائم‌مقام فراهانی، از مقام وزارت بر کنار و کشته شد.
- ۳ دولت انگلیس از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان حمایت کرد.
- ۴ امتیاز تأسیس یک واحد نظامی حرفه‌ای با عنوان بریگاد قزاق به روسیه واگذار شد.

۱۹ کدام گزینه از ویژگی‌های محاکم شرع در سازمان قضایی عصر قاجاریه است؟

- ۱ تحت نظارت صدراعظم قرار داشتند.
- ۲ به تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی رسیدگی می‌کردند.
- ۳ طرفین دعوا هزینه‌های رسیدگی را پرداخت می‌کردند.
- ۴ توسط قضات و مأمورانی که از حکومت حقوق می‌گرفتند، اداره می‌شدند.

۲۰ آقا محمدخان قاجار، پس از تاج‌گذاری در تهران چه تصمیمی گرفت؟

- ۱ تصرف نواحی شمالی و مرکزی ایران
- ۲ سرکوب طغیان حاکم گرجستان
- ۳ برچیدن حکومت جانشینان نادرشاه
- ۴ غلبه بر لطفعلی‌خان زند

- ۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نخستین پادشاه قاجار، آقامحمدخان پسر بزرگ محمدحسنخان قاجار بود. پس باید به دنبال گزینه‌ای باشیم که به درستی به اقدامات آقامحمدخان اشاره کرده باشد. تشریح گزینه‌های نادرست:
- گزینه‌ی «۱»: سال‌های نخست حکومت فتحعلی‌شاه به سرکوب شورش‌های داخلی و تحکیم پادشاهی خاندان قاجار گذشت.
- گزینه‌ی «۲»: در دوران پادشاهی محمدشاه و دوران صدارت میرزا آقاسی، نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.
- گزینه‌ی «۳»: آقامحمدخان نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف کرد و تهران را پایتخت خود قرار داد، سپس با غلبه بر لطفعلی‌خان زند و سرکوب طغیان حاکم گرجستان در سال ۱۲۱۰ ق/ ۱۱۷۴ ش در تهران تاج‌گذاری کرد.
- ۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معاهده‌ی گلداسمیت با هدف جدا کردن بخش‌هایی از سیستان و بلوچستان از ایران و الحاق آن به هندوستان صورت گرفت، در حالی که سایر معاهدات در گزینه‌ها با اهداف اقتصادی منعقد شدند.
- ۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ناپلئون نخست مصر را تصرف کرد و سپس درصدد حمله به هندوستان برآمد. از آن‌جا که ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود، نمایندگان او یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار (در زمان فتحعلی‌شاه قاجار) شدند.
- ۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. محاکم شرع که دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می‌کردند. در این محاکم، روحانیان قضاوت می‌کردند و هزینه‌های رسیدگی بر عهده‌ی طرفین بود. رد گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: سرقت جزء مواردی است که در محاکم عُرف رسیدگی می‌شده است.
- گزینه‌ی ۳: نزاع جزء مواردی است که در محاکم عُرف رسیدگی می‌شده است.
- گزینه‌ی ۴: سرقت و نزاع در محاکم عُرف رسیدگی می‌شده است.
- ۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ناپلئون نخست مصر را تصرف کرد و سپس درصدد حمله به هندوستان برآمد از آن‌جا که ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود، نمایندگان او یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار شدند. فتحعلی‌شاه که درگیر جنگ با روسیه بود و به متحد قدرتمندی نیاز داشت، از پیشنهاد امپراتور فرانسه برای برقراری رابطه استقبال کرد.
- ۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بریگاد قزاق، تشکیلات نظامی منسجم و منظمی بود که به‌وسیله روس‌ها در ایران تأسیس شد و تا اواخر حکومت قاجار تحت فرماندهی افسران روسی فعالیت می‌کرد.
- ۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. میرزااحسین‌خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ و اخذ تمدن اروپایی داشت.
- ۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از اواخر عهد فتحعلی‌شاه، دولت انگلیس درصدد برآمد که با جدا کردن سرزمین‌های شرقی ایران، منطقه‌ای حائل و تحت نفوذ خود در مرزهای هندوستان به وجود آورد.
- ۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت نادرست:
- والیان و حاکمان ایالات و ولایات، شهرها و روستاها عمدتاً از میان خاندان‌های زمین‌دار، اعیان یا بزرگان محلی، سران ایلات و عشایر و شاهزادگان قاجاری برگزیده می‌شدند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت نادرست:

آقامحمدخان به منظور برقرار کردن نظم و امنیت به منطقه‌ی قفقاز لشکرکشی کرد و در همین زمان به دست چند تن از همراهانش به قتل رسید.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شاهان قاجار در عمل نمی‌توانستند به طور کامل و همیشه قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار ببندند؛ زیرا از یک‌سو فاقد ابزارهای لازم، مانند نظام اداری کارآمد و ارتش ثابت و حرفه‌ای، برای اعمال قدرت مطلقه بودند و از سوی دیگر، نفوذ اجتماعی و دینی روحانیت و مراجع شیعه، قدرت سیاسی و نظامی ایلات و نفوذ و دخالت قدرت‌های استعمارگر دامن‌ی قدرت و اختیار شاه را تا حدودی محدود می‌کرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. میرزا حسین‌خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری در تشویق ناصرالدین‌شاه قاجار برای سفر به فرنگ، اخذ تمدن اروپایی و ترغیب وی به دادن امتیازهای فراوان به انگلیس و روس تزاری داشت.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در زمان فتح‌علی‌شاه و محمدشاه، به سبب اختلافات مرزی، بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی عتبات عالیات و مشکلات تجاری، تنش‌هایی میان دو کشور مسلمان ایرانی و عثمانی بروز کرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اتحاد سیاسی و نظامی ایران و فرانسه زیاد دوام نیاورد؛ زیرا ناپلئون اندکی بعد تمام تعهدات خود در برابر ایران را زیر پا گذاشت و با روسیه صلح کرد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. محاکم شرع دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می‌کردند. در این محاکم، روحانیان قضاوت می‌کردند و هزینه‌های رسیدگی برعهده‌ی طرفین دعوا بود. توجه: گزینه‌های (۲) و (۴) از ویژگی‌های محاکم عرف بودند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عباس‌میرزا فرماندهی جنگ‌های ایران و روس، درصدد برآمد با استفاده از دانش و تجارب کارشناسان نظامی فرانسه و انگلستان، ارتش ایران را تجدید سازمان و مجهز به سلاح‌های مدرن کند، اما تلاش‌های او به دلیل پیمان‌شکنی دولت فرانسه، بدعه‌ی دولت انگلیس و موانع و مشکلات داخلی بی‌نتیجه ماند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دور اول جنگ‌های ایران و روس که با هجوم نظامیان روسی آغاز شد، در نهایت به سبب ضعف سیاسی و نظامی ایران و پیمان‌شکنی دولت‌های فرانسه و انگلستان، به پیروزی روسیه و انعقاد معاهده‌ی گلستان انجامید.

ناتوانی فتح‌علی‌شاه در تأمین تدارکات سپاه و بی‌کفایتی و سستی برخی از فرماندهان، مانند آصف‌الدوله در شکست ایران در دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه تأثیرگذار بود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در عصر قاجار، دو کشور مسلمان ایران و عثمانی به سبب درگیری‌های مستمر با دولت‌های اروپایی، مجال کم‌تری برای دشمنی و جدال با یک‌دیگر داشتند. با این حال، در زمان فتح‌علی‌شاه و محمدشاه، به سبب اختلافات مرزی، بدرفتاری عثمانیان با زائران ایرانی عتبات عالیات و مشکلات تجاری، تنش‌هایی میان دو کشور بروز کرد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. محاکم شرع، دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می‌کردند. در این محاکم، روحانیان قضاوت می‌کردند و هزینه‌های رسیدگی برعهده‌ی طرفین دعوا بود. توجه: گزینه‌های (۲) و (۴) از ویژگی‌های محاکم عرف بودند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در تهران آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه‌ی جواهرات وی، راه خراسان را در پیش گرفت.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴

